

Folketingets Europaudvalg

Christiansborg, den 24. juni 2004
Europaudvalgets sekretariat

Til
udvalgets medlemmer og stedfortrædere

**Referat af den interaktive høring
”Hvordan kan vi styrke demokratiet i EU?”**

Hermed omdeles referat af Europaudvalgets interaktive høring; ”Hvordan kan vi styrke demokratiet i EU?”. Høringen fandt sted den 29. april 2004.

Med venlig hilsen

Tina Bostrup

INTERAKTIV HØRING: »HVORDAN STYRKER VI DEMOKRATIET I EU?«

v/Europaudvalget

**Landstingssalen, torsdag den 29. april 2004,
kl. 14.00-17.00**

Ordstyreren:

(lydudfald)... mikrofonen her. Og jeg går altså rundt, og I er inderligt velkommen til at markere og sige, at I kunne altså godt tænke jer at ytre jer, også selv om det måske ikke lige er et emne, I er mere eller mindre forsigtigt delt ind til.

Men tanken er, at vi om et øjeblik altså lige så stille går i gang, og de sidste, der måtte mangle, får så lov at sive på plads, som det kaldes. Her I nogle spørgsmål til mig
Det virker ikke sådan.

(lydudfald) ...drejer sig om demokratiets
Fungerer det i mellem de to parlamentariske forsamlinger i henholdsvis Strasbourg og København, eller fungerer det ikke? Er der en kontakt til erhvervslivets organisationer, eller er der ikke? Det skal vi prøve at komme ind på i denne godt og vel et par timer lange høring, som er blevet lidt forsinket, fordi Colin Powell jo, som nogle vil have lagt mærke til, er i København, og så forstyrres jo alting. Han er også herinde for at mødes med statsministeren og med pressen.

Men det går vi let og elegant henover, og jeg vil i den forbindelse sige, at hvis De på et eller andet tidspunkt af en eller anden uforklarlig grund skulle slå over på et af de andre programmer for at se, hvad der sker på Christiansborg, det skal De ikke blive ked af, De går ikke glip af noget, fordi det her bånd er vi, og det kommer til at ligge på internetsiden hos EU-Oplysningen.

Men det er altså også en interaktiv høring, og det er lidt af en nyskabelse. Vi beder Dem om at deltage, om at stille spørgsmål, om at kommentere. De sidder allerede ved klaviaturet, så hvorfor ikke bruge det. Og det vil være en ny måde at
organisationsmenneskene. Så værsgo at benytte Dem af det.

Men inden vi går i gang med det her: Det er Europaudvalget, der har indbudt. Formanden er socialdemokraten Claus Larsen Jensen, og jeg vil godt stille dig det meget vovede spørgsmål: Hvad er Europaudvalgets rolle egentlig i dag?

Claus Larsen Jensen (fmd. Europaudvalget, S):

Ja, opgaven er jo at lytte til synspunkter om, hvordan og hvorledes demokratiet fungerer. Vi skal styrke nationalparlamentets rolle, vi skal have et bedre samspil med europaparlamentarikerne, og vi skal have et bedre samspil med befolkningen og alle ude i det danske samfund.

Ordstyreren:

Og du siger hele tiden: »vi skal have« - er der det ikke?

Claus Larsen Jensen (fmd. Europaudvalget, S):

Jo, jo, men det kan jo altid blive bedre. Altså hvis vi skal have maksimal indflydelse som Danmark, som organisation og som politiker, ja, så er det jo vigtigt, at vi har et så godt samspil som muligt. Og det, der bliver besluttet, er kendt, åbent i forhold til befolkningen, og vi har demokratiet til at virke også i europapolitikken.

Ordstyreren:

Skal vi ganske kort komme ind på, hvordan udvalget - ikke noget med fordybelse i temaet - men hvordan fungerer det egentlig?

Claus Larsen Jensen (fmd. Europaudvalget, S):

Jamen altså en minister fra Danmark kan jo ikke rejse til udlandet og deltage i et møde i EU-regi uden på forhånd at have været i Europaudvalget og også i stigende omfang i de enkelte udvalg i Folketinget. Og det vi skal have gjort, det er, vi skal i virkeligheden meget, meget tidligere have en diskussion med befolkningen og hele det danske samfund om, hvad vil Danmark egentlig på de her områder. Ligesom når vi diskuterer den hjemlige politik.

Ordstyreren:

Men for at være mere præcis over for mødets tema her i dag - for høringens tema - hvordan kan man inddrage så mange som muligt af dem, det egentlig burde dreje sig om, nemlig dem det vedrører ude i organisationerne, erhvervslivet?

Claus Larsen Jensen (fmd. Europaudvalget, S):

Jamen det kan man jo gøre ved, at man allerede, når der kommer forslag i EU-regi, har de respektive organisationer - men også befolkningen har mulighed for at komme ind over det, og også at vi undervejs

har en diskussion og prøver at vurdere, hvad det er.

Men det kan også godt være, at vi skulle overveje langt stærkere i Danmark og være mere aktiv på forhånd og sige: Det er dét, vi gerne vil med Europa i stedet for bare at forholde os til det, de andre

foreslår.

Ordstyreren:

Jeg vil lige have fat i det dér med, du siger: Befolkningerne skal komme med ind over. Hvordan forestiller du dig det? Skal de troppe op herinde?

Claus Larsen Jensen (fmd. Europaudvalget, S):

Næh, men jeg forestiller mig lige så vel, som at man behandler dansk lovgivning, og det er kendt, og at befolkningen, selv om man ikke engagerer sig, og alle ikke engagerer sig i det hele, så har man i hvert fald muligheden for at kunne gøre det. Og at man ikke betragter europapolitikken mere mystisk og fjernt, end når man diskuterer politik i Danmark. Det er kun et spørgsmål om at regulere på tværs af landegrænserne fælles med nogle andre.

Det virker lidt mere kompliceret. Det er også mere kompliceret, fordi vi er flere, der er indover. Men i princippet skal det være nøjagtigt som i dansk politik.

Ordstyreren:

Fint, og dermed har du jo antydnet, at EU-politik er ved at blive indenrigspolitik, og det kommer vi jo nok til at mærke lidt mere om herinde.

Jeg vender tilbage til dig lidt senere. Og derfor vil jeg straks tage fat på det, der hedder magtudredning. For vi har allerede bevæget os lidt ind på, hvad det egentlig er for noget. For 10 år siden da nedsatte Folketinget en projektgruppe, der skulle prøve at finde ud af, hvad der egentlig foregår i det danske folkestyre i det 21. århundrede. ~~Kan~~ man sige noget om det? lidt.

Men først og fremmest ganske kort, hvad er det egentlig, vi skal igennem her i dag? Vi tager fem faglige spørgsmål op: Vi tager affaldsdirektivet, vi kigger på gmo'erne, vi kigger på vikarspørgsmålet, ja, vi kigger også på noget, der hedder overtagelsesdirektivet, og så slutter vi af med det spændende biometriske direktiv. Og hvis De ikke ved, hvad det er, så skal De ikke være ked af det. Jeg vidste det indtil for nylig heller ikke. Men det bliver De meget klogere om efter et par timers forløb.

Men det dér med magtudredningen: Hvad var det egentlig for en kommission, om jeg så må sige,

der blev givet, da man skulle prøve at finde ud af det? Jeg læser: Det var et spørgsmål om at belyse folkestyrets funktion i bred forstand. Bevægelsers og økonomiske magtstrukturers indflydelse i samfundet, samt internationalisering, konsekvenser for gennemsigtighed og synliggørelse af beslutninger, indflydelse og magt i samfundslivet.

Tøger Seidenfaden (Chefredaktør, Politiken):

(lydudfald)... danske parlamentarikere har siddende nogle kolleger - nu 14 parlamentarikere kommer der

til at være i Europa-Parlamentet, som sidder inde med en enestående viden, og som sidder inde med nogle alarmklokker om, hvornår sker der noget, som man virkelig skal forholde sig til.

Og det burde jo udnyttes helt systematisk ved at trække dem hjem, ikke bare til møder med Europaudvalget, men også gerne med fagudvalgene, sådan at man virkelig kan bruge de forposter, vi har, så at sige, i det europæiske beslutningssystem. Og det er ikke mit indtryk, at det sker i nær nok grad i dag.

Det er jo det store problem, fordi vi holder folkeafstemninger, når det virkelig bliver stort her hjemme, så har vi egentlig sagt til befolkningen: Der er grænser for, hvor meget I skal interessere jer for, hvad der foregår i parlamenterne - det være sig Folketinget eller Europa-Parlamentet. Det er et kæmpe handicap.

Men når det er sagt, så sker det jo alligevel, at tingene bliver relevante for den enkelte dansker. Ikke i hverdagen - ikke sådan en abstrakt demokratisk interesse, men når vedkommende bliver optaget af et eller andet - får en sag, får et engagement, som gør, at vedkommende nu begynder at interessere sig for: Jamen hvem bestemmer egentlig her? Hvordan kan jeg påvirke det? Hvem skal jeg tage fat i? Og i det perspektiv er det fantastisk vigtigt, at systemet fungerer så effektivt som muligt.

Det er lidt ligesom en avis - den bliver jo altid dømt på den artikel, som læseren har lyst til at læse den dag, ikke på de 5 andre gode artikler, som ikke interesserer læseren. Og derfor skal kvaliteten være i orden, selv om hele befolkningen ikke hele tiden står og holder øje med det, men kun holder øje med det på den store dag så at sige.

Bertel Haarder (Minister for flygtninge, indvandrere og integration,V):

I begge parlamenter er der masser af tidsspilde. Det gælder ikke bare i Europa-Parlamentet, det gælder også i Folketinget. Der er masser af snak, der ingen steder fører hen. Man kan sige, forskellen er, at i Folketinget, der vedtager man lidt flere konkrete ting eller rettere sagt langt flere konkrete ting, som vedrører danskernes hverdag, og dem bruger man megen tid på. I Parlamentet er det lidt færre ting, men til gengæld så vedrører det altså næsten en halv milliard mennesker.

- 5 -

Dertil kommer, at man i Parlamentet sidder på første række, mens verdenshistorien udspiller sig, med en mulighed for også at blande sig på forskellig vis, hvad Folketinget jo overhovedet ikke kan. Jeg tænker på, at Folketinget jo ikke tør kritisere Kina - det tør Europa-Parlamentet. Jeg tænker på, at Folketingets beslutninger om forskellige ting, jo, vi kan lave fodnoter og forbehold, men kan vi svinge nogle ting rundt? Det kan man bedre i Europa-Parlamentet, hvor jeg gang på gang har set Parlamentet være med til at skabe en stemning.

For eksempel hvad man end kan mene om Kosovoindgrebet: Jeg så Parlamentet bane vejen, så at sige legitimere NATO's indgreb i Kosovo. Det var i Parlamentet, at overgrebene fra serberne gang på gang blev beskrevet, og der blev skabt en almindelig accept af, at nu måtte vi gøre noget.

Jeg har i Europa-Parlamentet gang på gang været med ved de lejligheder, hvor Parlamentets udvalg

inviterer en eller to fra hver af de nationale parlamenters tilsvarende udvalg til møde.

Og så sidder man der en dag, og alle når lige præcis at læse en lille tale op, som er forberedt hjemmefra, og det duer ikke til noget som helst. Altså det er ikke måden at samarbejde på, desværre.

Det går langt bedre, når de nationale europaparlamentarikere holder kontakt med deres folk derhjemme, inklusive deres ministerier - men også deres udvalg, tilsvarende udvalg, i det nationale parlament. Det er på den måde, der kan være forbindelse.

Jeg vil godt være lidt mere fast i kødet og sige: Det, dét drejer sig om, det er, at de nationale parlamenter skal kunne slå fra sig, hvis Europa-Parlamentet og Kommissionen og rådet begynder at lovgive på felter, hvor man lige så godt kan overlade det til de nationale parlamenter.

Og nu har de jo fået mulighed for at tænde en gul lampe og sige til Kommissionen: Hør det dér, de skal I altså overveje én gang til. Det er jo dét, de nationale parlamenter nu - som noget nyt ifølge den nye traktat - kan gøre.

Og det er noget af det rigtige. Jeg synes, de skulle have haft mulighed for at tænde en rød lampe og sige: Det dér, det må I stoppe, fordi det kan vi altså lige så godt klare. Hvis et stort flertal af nationale parlamenter mener det, så synes jeg da, at de skal kunne stoppe det. Og det var også det danske synspunkt. Kompromiset blev altså den gule lampe.

Det er på den måde, jeg mener, det skal køre. Sund konkurrence, også lidt krig ind imellem. Man skal afskridte territoriet, fordi den dér territoriekamp mellem EU og de nationale parlamenter, den vil køre til evig tid.

Og nu har vi givet de nationale parlamenter lidt flere muskler. Og jeg tror, de får flere i fremtiden. Og de skal have lært at bruge dem.

- 6 -

Ordstyreren:

Ole Krarup, hvordan reagerer du, når du hører Bertel Haarder sige det her? Fungerer det, som han siger?

Ole Krarup (MEP, Folkebevægelsen mod EU):

Jeg ville ønske, at han havde ret. Men det har han ikke efter min opfattelse, når man ser på overskriften her, som hedder: Hvordan vi styrker demokratiet i EU, så kommer jeg til at tænke på en historie, som hedder »Henrys glasøje« - det var min afdøde svigerfar, som simpelt hen havde glasøje, og det udtrykte han på den måde: Jeg ser lidt dårligt på det ene øje.

Altså situationen i Den Europæiske Union og Danmark er, at demokratiet efter min mening ikke fungerer. Der er ikke noget demokrati i den grundlæggende betydning.

Ordstyreren:

Er du som parlamentariker blevet indkaldt til møder, hvor du ligesom kan genkende, at her fungerer samspelet imellem de parlamentariske forsamlinger?

Ole Krarup (MEP, Folkebevægelsen mod EU):

Det er meget, meget sjældent. Det er et meget, meget stort problem. Som europaparlamentariker får vi den kontakt med Europaudvalget, at vi får cirka 4 kg papirer om ugen, som er dagsordnerne til Europaudvalgets møder med visse modifikationer, og der er ikke nogen dialog, som kan befordre et samarbejde på nogen måde. Men for mig er det afgørende problem jo ikke det repræsentative. Det afgørende er jo befolkningens totale apati eller modvilje overfor projektet. Det er jo det virkelige demokratiske underskud.

Ordstyreren:

Og det har du undersøgt, Maja Sousa Møller - Møller Sousa, vi tager rækkefølgen rigtigt. Hvad er din konklusion egentlig i den undersøgelse, du har gennemført?

Maja Sousa Møller (Københavns Universitet):

Jamen jeg er i hvert fald ikke enig i, at der ikke er noget demokrati. Det nye er, at vi faktisk har to demokratier, og vi skal finde ud af, hvordan vi kan koble dem.

Og det har vi faktisk gjort rigtigt godt i Danmark i 73, hvor vi lavede den danske model, og Europaudvalget fik lov at give regeringen mandat. Problemet er, at vi ikke har tilpasset modellen de

- 7 -

forandringer, der er sket i EU de sidste 30 år.

Og det handler om, at vi fokuserer på Ministerrådet, og der er sket det de sidste 30 år, at der er en hel masse beslutninger, der bliver truffet andre steder. De bliver truffet tidligere i beslutningsprocessen eller i embedsmandsudvalg eller i mellemstatslige fora. Og der har Folketinget ikke nok indflydelse, fordi vi har fokuseret kun på én ting.

Ordstyreren:

Du er næstformand i Europaudvalget og skal altså beskæftige dig med også funktionen ned til det store EU. Det, der er blevet sagt her omkring magtudredningen og dens analyse, fungerer systemet efter din opfattelse, for der er ikke mange, der synes enige i, at det fungerer?

Charlotte Antonsen (næstfdm. Europaudvalget, V):

Jeg synes, det fungerer fint. Det, der måske nok er problemet, det er, at det ikke er alle, der har opdaget, hvor godt det egentlig fungerer.

Ordstyreren:

Hvem har ansvaret for det?

Charlotte Antonsen (næstfdm. Europaudvalget, V):

Ja, det har du blandt andet.

Ordstyreren:

Tak.

Charlotte Antonsen (næstfdm. Europaudvalget, V):

Jamen altså, journalisterne har da en del af ansvaret, fordi det, der vedtages af lovgivning i EU, det bliver jo også dansk lovgivning i dag. Så det er jo en underlig nyhedsdækning, hvis man glemmer EU i en stor landsdækkende avis. Og det er der jo lidt tendens til.

Ordstyreren:

Jamen er det ikke også, fordi historierne ikke rigtigt er der?

Charlotte Antonsen (næstfdm. Europaudvalget, V):

- 8 -

Nej, men det er rigtigt, at - som også det blev nævnt i indledningen - så er EU-direktiver frygtelig lang tid undervejs. Og det er jo svært, selv for os som europapolitikere, at følge denne lange proces. Hvis det tager tre år fra et lovforslag bliver fremsat til det bliver vedtaget, så taber man jo let pusten i de mellemliggende tre år. Og derfor tror jeg, at noget af det, der kunne være behov for i EU, det var en lidt hurtigere beslutningsproces. Så var det lettere for alle at følge, hvad der foregik.

Men jeg er for så vidt så også enig i, at det er rigtigt, at i Europaudvalget fokuserer vi meget på Ministerrådet. Det er dér, vi har indflydelse, fordi det jo er vores regering. Men vi har arbejdet på i de senere år at få europaparlamentarikerne mere med. Og det er klart, at det er også en del af det europæiske demokrati, som vi burde interessere os mere for.

Ordstyreren:

Anders Esmark er det reelt i Ministerrådet, beslutningerne træffes? Eller hvad har dine undersøgelser af emnet egentlig afsløret?

Anders Esmark (RUC):

Det kan kun blive til et både og. Det er det selvfølgelig, men det er det på den anden side heller ikke. For det er fuldstændigt rigtigt, som det blev sagt før, at i Ministerrådet så sker der mange ting - kun det, at hvad der er besluttet simpelt hen blot stadfæstes, og alt hvad der er substantielt og vigtigt er foregået langt tidligere.

Ordstyreren:

Så du hører til dem, der bekræfter det demokratiske underskud, hvis vi skal bruge dette fortærskede begreb?

Anders Esmark (RUC):

Ikke nødvendigvis. Fordi jeg synes først, vi må blive enige om, hvad et demokratisk underskud er i forhold til ...

Ordstyreren:

Prøv at komme med en definition.

Anders Esmark (RUC):

Jamen altså - jeg synes for eksempel, at der er aldeles gode adgangskanaler både for organiserede, private

- 9 -

interesser, for mindre organiserede, private interesser i EU, som i mangt og meget blot er yderligere muligheder i forhold til, hvad vi allerede har nationalt. Så jeg kan ikke umiddelbart bakke op om, at det nødvendigvis er et demokratisk underskud.

Ordstyreren:

Og den sidste ved bordet her har jo også beskæftiget sig med dette emne her. Fortæl kort, hvad din opgave egentlig går ud på, og hvad du har beskæftiget dig med i denne her sammenhæng.

Anne Mette Vestergaard (DIIS):

Ja, jeg er ved at skrive en lille publikation om Europa-Parlamentet og prøver at se på, hvad er det egentlig for et demokrati.

Ordstyreren:

Bliver det deprimerende læsning?

Anne Mette Vestergaard (DIIS):

Nej, det gør det sandelig ikke. Min vinkel er, at vi har godt nok fået det indtryk, når vi læser Magtudredningen, at demokratiet fungerer jo i Danmark, og det er sundt og godt. Men - og vores eneste problem er EU. Den analyse er jeg ikke enig i.

Jeg mener, at vi skal passe på med ikke at gå i koma over, at demokratiet fungerer på en anden måde på EU-plan. Jeg synes, det er vigtigt at holde fast i, at det er to forskellige funktioner. Vi skal ikke blive bange, fordi Europa-Parlamentet repræsenterer noget overstatsligt noget, som ikke lige er det traditionelle internationale ...

Ordstyreren:

Godt, jeg skal prøve at udbrede, at vi ikke skal være bange. Jeg ved ikke rigtigt, hvordan det skal lade sig gøre, men jeg vil prøve det i hvert fald.

Jeg sagde indledningsvis, at der er tale om en interaktiv høring. Det vil sige, at derude fra kan der herind til komme nogle spørgsmål eller kommentarer.

Og en af EU-Oplysningens medarbejdere, Hella, står klar med allerede det første eller de første, jeg kan ikke se, hvor mange du kommer med - du kommer med én... den tager vi, og hvad er der skrevet?

Hella Møller Rasmussen (EU-Oplysningen):

- 10

Der er kommet et spørgsmål, der går på: Hvordan kan det være, at efter 30 års medlemskab, så optræder EU-stof stadig på avisernes udlandssider, og politikerne behandler stadig EU-spørgsmål som »det dernede«?

Ordstyreren:

Det er en klassisk problematik. Er der nogen, der har lyst til at kommentere den sådan frit fra hoften? Jeg kan jo starte med at gå til én af skeptikerne, hvor jeg må formulere det pænt.

Kristian Thulesen Dahl (MF, DF):

Jamen det er jo fuldstændigt rigtigt, at det tit i Folketinget bliver betragtet som udenrigsstof på den måde, det bliver behandlet på. Og det er jo også noget, der diskuteres meget, hvordan man kan ændre det. Og én af modellerne til at ændre det, som vi i Dansk Folkeparti har foreslået, det er, at man simpelt hen sætter punkterne fra EU på, som var det indenrigspolitik og er indenrigspolitik ved, at vi behandler det i Folketingssalen ligesom al anden lovgivning - alle andre lovgivningsforslag. Det har der ikke været opbakning til endnu at gå så vidt. Man gør nogle andre, mindre modeller i samme retning, men vi synes, man skulle tage skridtet fuldt ud og så simpelt hen lave EU-lovgivning, som laver vi national lovgivning.

Ordstyreren:

Der sidder et pænt menneske og markerer, og det undrer mig ikke spor. Christian Rovsing, din holdning til, om der egentlig kun er negativt stof, og vi behandler det dårligt.

Christian Rovsing (MEP, K):

Det er helt forkert, og jeg vil også sige, at hvis man skulle have alle de emner, som vi har på Folketingets dagsorden, ud over det danske, så skulle Folketinget aldrig holde ferie, og så skulle de arbejde ti timer seks dage om ugen. Det er der overhovedet ikke stemning for herhjemme.

Men lad mig tilføje en anden ting: Det dér med adgangen til at påvirke lovgivningen - er det overhovedet muligt? Ja langt mere og lettere end det er at påvirke den danske lovgivning. Jeg har i de

femten plus ti år, jeg har haft med EU at gøre aldrig oplevet en enkelt dansker, som sagde: Dette interesserer mig, må jeg blive hørt? Og han er ikke inviteret til at deltage i en høring. Sådan sker det ikke i Folketinget.

Ordstyreren:

- 11

Der har vi et klart problem, ingen diskussion om det.

I får lejlighed til - skal jeg sige med det samme - senere også at kunne komme ind med sådan mere generelle spørgsmål.

Nu vil jeg tillade mig - ikke fordi jeg normalt går med den - men jeg vil tillade mig at tage min tandbørste op af lommen og holde den op og vise den for alt folket. Det kan den vist godt holde til. Den vejer ifølge posttjenestens vægt herude 15 gram. Men det interessante er, at den reelle vægt er 1,5 kg. Og nu fisker jeg min mobiltelefon op af lommen. Den vejer ifølge samme pålidelige vægt 87 gram. Men den reelle vægt er 75 kg. Om jeg er blevet tosset? Forhåbentlig ikke helt.

Dét, det drejer sig om, det er den affaldsmængde, der opstår, når man producerer en tandbørste og en mobiltelefon. Det er uhyggeligt meget, der sker her.

Og af gode grunde har EU-Kommissionen sagt: Det vil vi have has på, og er kommet med dét man kalder en meddelelse om en affaldsstrategi - en temastrategi for affald og genanvendelse: Hvad gør man i den sammenhæng?

Og det får vi lige en lille udtalelse om her.

Hans Christian Schmidt (Miljøminister, V):

(lydudfald)... fordi jeg synes, det er helt afgørende, at vi i vort samfund sætter fokus på det. Det gør vi også i Danmark. Vi er jo kendt for at gøre meget for affald. Vi laver selv strategier osv. Så det er klart. Det var en god oplevelse, at Kommissionen her kom og fremlagde sådan et oplæg, vi kunne bruge til debat.

Ordstyreren:

Men nu siger du selv: I har selv. Hvorfor så EU?

Hans Christian Schmidt (Miljøminister, V):

Nå, men nu skal man jo huske, at hele EU skal gerne med, fordi det er meget vigtigt, vi får sat fokus på affald. Det gælder også, når vi tænker produktudvikling og produktpolitik, at vi så hele tiden tænker ind på, hvordan kan det komme til at påvirke den samlede affaldsmængde bagefter, og hvordan kan vi sikre os, at det er det bedste - også set i forbindelse med en affaldspolitik, som vi nu udvikler. Så det er meget afgørende, og ikke alle lande er jo lige langt på det her område.

Jamen nu sker der så det, at når vi får en meddelelse - det gælder den her som andre fra

Kommissionen, så oversender vi dem til Folketinget. Vi sender den både til fagudvalget, og det er jo for os Folketingets Miljø- og Planudvalg, og vi sender det til Folketingets Europaudvalg. Og så har vi et

- 12

grundnotat med, og i det beskriver vi, hvad går det her ud på, og hvad betyder det for Danmark.

For det er jo vigtigt, at folketingspolitikere kan forholde sig til, hvad har det af betydning lige nøjagtigt for Danmark.

Og alle kan jo få lov til at komme på den liste. Så alle kan få lov til at få det, så man kan udtale sig til det. Og det er jo godt, fordi så er der en masse mennesker, der for eksempel går ind og vurderer: Kunne vi gøre det her på en bedre måde? Kunne vi gøre det på en anden måde? Er der noget, vi har overset, og hvad er jeres kommentarer til det?

Så får vi høringssvarene ind, og så går vi så i gang med at udarbejde - og hvad skal så være den danske holdning?

Ordstyreren:

Ritt Bjerregaard, jeg citerede faktisk, da jeg kom med disse mærkværdige vægte, din efterfølger som miljøkommisær, Margot Wallström, svensk af oprindelse. Du var hendes forgænger. Hvordan håndterede man sådanne problemer, siden der først nu kommer en temastrategi, under dit miljødiktatur .... hvad hedder det sådan noget - det hedder det ikke.

Ritt Bjerregaard (MF, S):

Nej. Det, man jo gjorde, er, at man i meget høj grad har taget fat på forskellige delområder. Der har været et direktiv omkring for eksempel lossepladser. Man tager direktiver op omkring batterier, hvordan skal vi klare det som affald? Og det vil sige ....

Ordstyreren:

Jamen er det så først nu, man finder ud af, at der er forskellige områder og skal koordinere det hele?

Ritt Bjerregaard (MF, S):

Nej, altså de fleste gange har der jo været nogle koordinationer - også på et tidligere tidspunkt. Men det er jo en strategi i Kommissionen, at man siger: Jamen når man så har haft et bestemt forløb, så må man komme med noget, hvor man prøver at samle sammen på det hele.

Altså der var måske ikke nogen, der lige tænkte på tandbørsterne før. Og det kan så være, når man så får sådan et eksempel, så gør man mere nøje efter, hvad der er. Og jeg har set en meddelelse fra Walström, at det er omkring 550 kg. pr. år pr. indbygger, så vi er jo virkelig ude i store tal. Og derfor er det helt klart, at der er brug for nogle europæiske initiativer.

Ordstyreren:

Nu sidder du herhjemme som næstformand i Miljøudvalget, og så får du sådan en meddelelse lagt på bordet, og så siger du: Åh nej, skal vi nu til at beskæftige os med det igen. Eller hvad?

Mogens Nørgaard Pedersen, (MF, KD):

Nej, det gør vi jo ikke, fordi at jeg går jo selvfølgelig ind og vurderer, er det her noget, som jeg vil være med til at sætte fokus på? Er det her noget?

Ordstyreren:

Det vil du selvfølgelig?

Mogens Nørgaard Pedersen (MF, KD):

Ja, det er jo klart, fordi at vi vil jo gerne alle sammen være miljøbevidste.

Ordstyreren:

Så du springer op af stolen, og så kalder du udvalget sammen, og nu skal I bare se, og så går I i krig?

Mogens Nørgaard Pedersen (MF, KD):

Jeg springer jo på ingen måde op af stolen, fordi at ...

Ordstyreren:

Du er sindig jyde ...

Mogens Nørgaard Pedersen (MF, KD):

- ja sindig jyde - og så er det jo sådan i det parlamentariske system, der vil man jo gerne have opbakning for sine forslag i et vist omfang, inden man bringer dem frem. Det afholder selvfølgelig ikke én i at rejse debatten og på den måde være med til at skabe fokus på området.

Ordstyreren:

Hvem ringer du så til?

Mogens Nørgaard Pedersen (MF, KD):

Jamen jeg kontakter selvfølgelig de organisationer, som jeg nu har ... jamen det er folk, som er optaget af - uden at nævne navn - optaget af, at vi har et ordentligt miljø. Det er andre partier, måske specielt i den her

sammenhæng oppositionspartierne, og siger: Jamen hvad kan vi gøre sammen for at sætte fokus på det her?

Ordstyreren:

Der er én, det undrede mig, at han ikke ville ringe til - det er dig.

Pernille Frahm, (MEP, SF):

Ja, det undrer også mig, og det ærgrer mig også lidt. Fordi vi har jo for ganske nyligt arbejdet med affaldsproblematikken, blandt andet da vi lavede beslutningen om meget persistente, organiske miljøgifte. Det lyder vældigt fint, men det er sådan noget som DDT, og det er også sådan noget som dioxiner i økologiske æg herhjemme. Og dioxiner, det er et biprodukt, vi får, når vi brænder affald af.

Vi har et kæmpeproblem, fordi vi ikke er i stand til at nedbringe affaldsmængden i EU, fordi vi hver har vores egen nationale strategi. Og vi burde jo lave en fælles strategi for det.

Nu fortalte Ritt lige, at det er et halvt ton om året, vi producerer, og det er altså en mængde, der er blevet fordoblet ...

Ordstyreren:

Og det er altså pr. næse uanset, om vi ligger i ble eller ...

Pernille Frahm (MEP, SF):

Ja, barn, ung og olding, ikke? Og den mængde er så blevet fordoblet, siden Kommissionen første gang fandt ud af, at vi havde et problem, og man besluttede, at man skulle halvere det. Det var, så vidt jeg husker, i 96, man tog en beslutning om det her. Siden da er det blevet fordoblet.

Ordstyreren:

Men kunne du finde på at ringe hjem - for du er jo også næstformand i et miljøudvalg, bare i Europa-Parlamentet. Kunne du finde på at ringe hjem til dine kolleger på Christiansborg og sige: Nu skal du høre?

Pernille Frahm (MEP, SF):

Ja, det gør jeg. Altså først og fremmest selvfølgelig til mine egne.

Ordstyreren:

Hvornår har du været i kontakt med fruene?

Mogens Nørgaard Pedersen (MF, KD):

Nu forholder det sig nok sådan, at en næstformand i Europa-Parlamentets udvalg ville ringe til formanden i udvalget, så derfor har jeg ikke oplevet det endnu.

Ordstyreren:

Det kan være, at vi kan etablere tvær - hvad hedder sådan noget - tværpartipolitisk forhold her?

Pernille Frahm (MEP, SF):

Opgaven, synes jeg, er, at man inden for hvert parlament laver sine alliancer og prøver at lave sine kommunikationer. Jeg kommunikerer så videre til mine fæller her, og det vil sige selvfølgelig til de SF'ere, der er på Christiansborg og arbejder med sagen.

Ordstyreren:

Nu ville næstformanden i det danske udvalg ikke sige, hvem han ringer op derude i det ganske, danske land. Men jeg kunne forestille mig, at du var én af dem. Af mange gode grunde: Du sidder i Danmarks Naturfredningsforeningen - endnu i hvert fald, og der prøver du at sørge for, at landet er rent og pænt.

Pia Olsen, (Danmarks Naturfredningsforening):

Vi gør i hvert fald vores bedste. Men det er jo klart, når vi diskuterer affald, så er problematikken jo ikke kun en europæisk, det er også en dansk problematik. Og vi har slet ikke gjort nok.

Det man skal tage fat på, det er jo at finde ud af, hvordan får vi mindsket affaldet. Og det affald, vi så får, hvordan gør vi det så mindst muligt farligt.

Det handler simpelt hen om ....

Ordstyreren:

Hvad forstår du ved farligt - er det nedsivning i jorden, eller ...?

Pia Olsen (Danmarks Naturfredningsforening):

Det kan både være kemikalier, vi har i affaldet, det kan være biocider, det kan være alt muligt, vi putter i affaldet. Så derfor er vi selvfølgelig nødt til at kigge på de forskellige produkter og sørge for, at de ikke er så farlige som muligt. Producenterne har bestemt også ansvar i den her henseende.

Og så er den store udfordring at få nedbragt mængderne af affald. Fordi vi danskere bruger altså 13 millioner ton affald om året - det producerer vi. Det er ret godt klaret. Så vi har ligesom en udfordring over for os.

Ordstyreren:

Ritt Bjerregaard, er der med dét, der nu er lagt frem her, en rigtig vej, der er farbar? Er vi på det rette spor, når vi nu har en sådan strategi at skulle følge?

Ritt Bjerregaard (MF,S):

Ja, jeg synes ikke, der er nogen tvivl om, og det har vi jo sådan set alle sammen ved det her bord givet udtryk for, at det er rigtigt. Vi er simpelt hen nødt til at have en affaldsstrategi. Og så gælder det selvfølgelig om at påvirke det. Der vil være forskellige opfattelser. Så der vil være partier, der vil være lande, som synes: Hov, nu skal de ikke nu ikke komme for godt i gang. Og nu kan det være, de genererer industrien. Og den skal ikke generes for meget. Og så vil det være os andre, der siger: Jo altså, vi er simpelt hen nødt til at have nogle skrappe regler på det her område, fordi vi vil have, at industrien finder produkter, der ikke er så farlige.

Ordstyreren:

Og vi er også nødt til at have skrappe regler på et helt andet område, nemlig på de søde, små væsener, som vi kender under begrebet genmodificerede organismer - forkortet til gmo'er. Det er noget djævleværk, mener nogen. Og der er andre, der er vildt begejstrede, fordi nu kan man holde markerne rene, og der er ingen grænser for, hvor godt alting nu kan blive.

Men aktuelt er det jo. Fordi så sent som den 18. april, der trådte der nogle nye bestemmelser i kraft inden for EU. Nu drejede sig om mærkning. Mærkning, det er jo en god ting, når vi forbrugere skal ud og handle. Og derfor så kunne man jo sige - nu er vi trygge. Nu bliver der mærket. Alt hvad der er med gmo, jamen det skal bare enten ud eller netop bruges.

Der er bare lige den detalje: at kød, at mælk, at æg ikke skal mærkes. Og hvorfor i alverden skal det ikke det? Det kunne måske være interessant, at forbrugerne skulle kunne vælge fra hele vejen. Og selv om det altså er tre produkter her, der er blevet valgt fra - måske er der en vej ud af det her.

Vi kigger på et lille indslag med formanden for økologisk jordbrug.

Knud Erik Sørensen (fmd. for Økologisk Landsforening):

(lydudfald)... jeg føler nok, at der er en famlen over for, hvordan man skal tage stilling til det her. For vi ser jo, at der er sådan lidt ping-pong med, hvem der skal tage beslutningerne omkring det. Det bliver kørt fra komiteer til ministerråd. Ligesom man tør ikke rigtigt, eller vil ikke rigtigt tage den endelige beslutning

omkring nogle ting.

Ordstyreren:

Hvad skal der til?

Knud Erik Sørensen (fmd. for Økologisk Landsforening):

Jamen det tyder for mig først og fremmest på, at man måske ved for lidt om det. Og der skal måske en mere direkte dialog til så, med os som græsrødder, men også politikerne imellem - altså fra EU-Parlamentet og fra det nationale parlament. Jeg ved ikke, hvor meget de taler sammen. Men det bør de i hvert fald gøre.

Ordstyreren:

Peter Gemælke, du er den, der skal prøve at få det hele til at falde i hak. Du skal både tilgodese det traditionelle landbrugs og det økologiske landbrugs interesser. Alt skal fungere. Markerne skal være klart adskilte. Fuglene må ikke gøre det, de plejer at gøre, fordi så kommer der nogle afgrøder på de forkerte marker. Vinden skal helst standses, fordi så kan ikke fyge alt muligt over på nabomarken.

Er det ikke lidt besværligt efterhånden det her?

Peter Gæmelke (Pres. for Landbrugsrådet):

Jo, sådan kan det jo godt se ud. Men i virkeligheden er det jo ikke spor mere forskelligt end det, vi hele tiden har gjort. Altså, når jeg i dag skal dyrke min rug ude på marken, som skal bruges til udsæd næste år, så skal jeg rundt og sikre mig, at der er 500 meter ud til naboerne, fordi ellers kan jeg ikke sælge det som rug til fremavl og dermed få certifikat på det.

Og tilsvarende så har vi jo nu i Danmark gået foran og lavet enigt nogle sameksistensregler, som sætter grænser for, hvis jeg vil dyrke gmo-planter hjemme på min mark, så skal jeg sikre en afstand ud til de økologiske landmænd, og jeg skal sikre en afstand ud til de landmænd, som ønsker at have en produktion, der er fri for gmo'er.

Så der har vi egentlig gået foran i Danmark.

Ordstyreren:

Det er flot - men et eller andet sted ... forbrugerne, hvad gør vi, vi kære forbrugere, der gerne vil kunne træffe et valg? Får vi lov til det reelt?

Villy Dyhr, (Afd.chef, Forbrugerrådet):

Det gør vi jo ikke helt, fordi i Forbrugerrådet er vi meget imod de her mærkningsregler, eller vi er i hvert

fald ikke tilfredse med dem, fordi vi synes, forbrugerne skal have en mulighed for at vælge det her fra. Og undersøgelserne viser jo, at forbrugerne er enormt skeptiske over for det her.

Ordstyreren:

Med rette eller urette? Det er måske en anden diskussion?

Villy Dyhr (Afd.chef, Forbrugerrådet):

Det ved jeg ikke - vi er ikke maskinstormere, vi er ikke sådan for eller imod det her. Vi konstaterer, at der er mange forbrugere, som ikke kan lide det her. Og så synes vi, at det er rimeligt, at de bliver informeret om, at nu får du altså et produkt ...

Ordstyreren:

Og så styrter I ud og påvirker, lobbyer de mennesker, der rundt omkring i det ganske, danske land skal have ansvaret for al den ulykke, der vælter ind over os?

Villy Dyhr (Afd.chef, Forbrugerrådet):

Jamen vi tænker jo meget på landet. Så vi har jo sagt til dansk landbrug, hvorfor ikke bare sige, at I ikke bruger gmo'er i Danmark og så eksportere til alle de europæiske forbrugere?

Ordstyreren:

Og så svarede Peter Gæmelke?

Peter Gæmelke (Pres. for Landbrugsrådet):

Jamen altså, danske forbrugere vælger jo masser af udenlandske varer, så det vil jo være sådan lidt tom manifestation, fordi der vel i de udenlandske varer kommer masser af gmo ind til landet. Alle de dyr, der har fået foder i udlandet, vil også være fodret med gmo'er, ligesom vores dyr er. Så derfor - vi kan jo ikke lukke grænserne. Hvis vi kunne det, så kunne man godt diskutere det. Det forventer vi ikke, vi kan. Og så

ønsker vi i øvrigt også at tage de miljømæssige og de fødevarerikkerhedsmæssige fordele, der kan være af at bruge genteknologi, fordi det er såmænd ikke spor anderledes end den produktudvikling, der i øvrigt foregår i vores samfund.

Ordstyreren:

Bent Hindrup Andersen, du er ikke alene europaparlamentariker, men du er jo også forsker udi økologien. Render det dig koldt ned af ryggen, når vi snakker gmo'er.

Bent Hindrup Andersen (MEP, JuniBevægelsen):

Jeg synes, det er en skandale, den lov man har lavet i EU omkring mærkning og sporing. For det første, så er det derved, man ophæver det forbud, vi har i Danmark, med overhovedet at bruge gensplejtede planter på markerne.

Og for det andet, så den mærkningsordning, man har lavet, den betyder, at forbrugerne ikke har nogen mulighed for at vælge det fra. Fordi det er for 75 pct. af vores landbrugsareals vedkommende, det bliver brugt til foderproduktion. Og det kan man ikke vælge, fordi det bliver ikke mærket; de æg, og den mælk og det kød bliver ikke mærket, hvor dyrene har spist gensplejset foder. Og jeg kan simpelt hen ikke forstå, at landbruget - som jo synes, at det her er en landvinding - at de ikke er så stolte af det, så de kræver det mærket. Fordi det er jo en ting, de er stolte af. Og de siger, at det kan løse både sult og elendighed. Og det kan skabe sundhed og god produktion.

Ordstyreren:

Og her får du lov at svare, Peter.

Peter Gæmelke (Pres. for Landbrugsrådet):

Altså vi er jo helt enige i, at vi skal have nogle klare mærkningsregler. Og jeg synes i øvrigt, at det er godt, at Europa-Parlamentet og Ministerrådet har vedtaget det, så vi har nogle fælleseuropæiske regler. Jeg synes virkelig, der er et stærkt demokrati bagved.

Når kød, æg og mælk ikke skal mærkes, så er det, fordi når det har været igennem den levende organisme, som en gris er, så kan vi ikke genfinde gmo'en. Og derfor synes vi, det er rigtigt.

De forbrugere, der så ønsker at vælge noget, der er sikret - hvor man har sikret, at der ikke er anvendt gmo-planter for eksempel, der må man vælge enten økologiske eller også de produkter, hvor man markedsfører dem som værende fri for anvendelse af genmodificeret foder. Det, synes vi, er den rigtige

vej.

Ordstyreren:

Lone Dybkjær, det er godt nok et par dage siden, du var miljøminister, men alligevel, du har beskæftiget dig med miljøet også i den første periode, hvor du sad i Parlamentet. Når du hører det her, er det ikke rimeligt genkendelige ting, der kommer - måske med en lille variation, nu er det gmo'er - men disse modsætningsforhold?

Lone Dybkjær (MEP, RV):

Modsætningsforholdene har altid været der mellem landbruget og miljøet. Det er der ikke noget nyt i. Det, der er afgørende er, at der er kommet så meget på markedet, så vi må gøre meget mere for at sikre forbrugerne. Og nu tænker jeg ikke kun på gmo'erne. Nu tænker jeg for eksempel også på industrigifte, altså alle mulige kemiske stoffer, som vi går og optager uden at vide noget om det, og som vi fremfor alt

videregiver til vores børn uden at vide noget om det.

Og derfor så tror jeg, at der vil komme en meget stor og stigende bevidsthed om det her: At forbrugerne - det håber jeg meget - at forbrugerne også vil stille større og større krav til, for det første: Hvad ledes der ud i miljøet? Og dermed: Hvad er det, jeg kommer til at spise? Og det vil man gøre, fordi man har ikke lyst til at give de her ting videre til ens børn.

Ordstyreren:

Jamen lige præcis her savner jeg et eller andet sted sådan en form for dialog imellem de - både organisationer som beskæftiger sig med det her, med de mennesker, som sidder som du i Parlamentet, og så dem, der sidder herhjemme. Hvor er dialogen - den åbne dialog om det her?

Lone Dybkjær (MEP, RV):

Der foregår da meget dialog, og det gør der da også om gmo'erne, men så man altså også bare sige, at der er nogle steder, hvor man ikke er enige.

Ordstyreren:

Der foregår nogle skænderier, der foregår ....

Lone Dybkjær (MEP, RV):

Jo, jo, men der er altså også ting, hvor man ikke kan blive enige. Altså det er da ikke sikkert, man kan

blive enige om det her. Og jeg hører til dem, der mener, at forbrugerne skal have et reelt frit valg og reel fri oplysning. Og det føler jeg ikke, de får i dag.

Ordstyreren:

Peter Gæmelke viftede energisk, og det skal ...

Peter Gæmelke (Pres. for Landbrugsrådet):

Det passer jo simpelt hen ikke, at vi ønsker ikke at være gode ved miljøet altså. Lone Dybkjær siger ligesom, at det her det går ud over miljøet. Det har jo ikke noget med miljøet at gøre.

Jeg er enig i, at der skal være forbrugeroplysning. Jeg vil også som landmand vide, når jeg fodrer mine dyr med gmo-foder, og derfor skal det foder være mærket. Men fordi at jeg har spist en pille, der er fremstillet ved hjælp af genteknologi, bliver jeg jo ikke mærket som et gmo-menneske. Og det jo der, vi skiller ...

Ordstyreren:

Er det ikke lige præcis det, vi ikke ved nok om i dag?

Peter Gæmelke (Pres. for Landbrugsrådet):

Nej, men man kan jo i hvert fald sige, at når det gensplejsede produkter, der kommer på markedet, så er de langt mere undersøgt end de almindelige planter, der bliver markedsført.

Ordstyreren:

Nu ser du sund og rask ud, så jeg er godt klar over, at der er ikke fare for din ....

Peter Gæmelke (Pres. for Landbrugsrådet):

Der er ingen almindelige planter, der kommer i markedet efter at have været undersøgt til bunds som gensplejsede planter.

Lone Dybkjær (MEP, RV):

Hør lige her: Når ting er potentielt så farlige, som det her kan være. Jeg siger ikke, det er farligt. Men det jo derfor, det er så undersøgt. Det er fuldstændigt det samme som, at dem, der snakker om atomkraftværker, de siger: Jamen det er meget sikrere, der er ikke nogle andre kraftværker

- 22

(Talen i munden på hinanden)

Ordstyreren:

Der går kuk i denne her debat, fordi vi skal diskutere forholdet mellem parlamentarikerne og organisationerne og ikke selve denne her problematik, men den er sindssygt spændende, jeg ved det godt. Skal du lige have lov til ...

Lone Dybkjær (MEP, RV):

Nej, men du behøver ikke afbryde mig. Men altså, hvis du vil lægge op til, at det er den diskussion, så læg op til den diskussion. Men du spurgte sådan set om nogle andre ting.

Ordstyreren:

Ja, jeg gik for langt. Jeg ved det.

Lone Dybkjær (MEP, RV):

Nå, og derfor kommer vi andre jo altså også til at gå ind på emnet. Men det, jeg synes er lidt mærkeligt, er, at du vil gerne vide, hvad du giver dine dyr. Jeg må ikke få at vide, hvad jeg giver mine børn. Det synes jeg er urimeligt.

Ordstyreren:

Sådan.

Peter Gæmelke (Pres. for Landbrugsrådet):

Jo, hvor der er gmo'er i det, du giver dine børn, så skal du også vide det. I øvrigt så synes jeg det her er et fantastisk eksempel på - Parlamentet har vedtaget det her, Ministerrådet har vedtaget det, og Kommissionen har så bakket det op. Der har været en demokratisk proces omkring det. Og det var vel egentlig det, vi skulle sætte lys på.

Folketinget har i øvrigt også taget del i denne her debat. Og alle organisationerne fra økologer til DN og andre organisationer har været sammen om at lave sameksistensreglerne.

Ordstyreren:

Pernille?

- 23

Pernille Frahm (MEP,SF):

Jamen jeg vil bare sige, at vi har jo haft dialog. Jeg har da også snakket med Peter Gemælke om det. Men vi er jo ikke enige. Vi er uenige. Vi kan godt have en dialog og så konstatere, at du mener dit, jeg mener mit.

Ordstyreren:

Og hvad mener Ritt?

Ritt Bjerregaard (MF,S):

Jeg ville bare lige sige, at jeg synes ikke, at man kan sige, at det er så demokratisk. Altså det vi er ude i nu, det er jo så godkendelse af enkelte produkter. Og der er det rent faktisk sådan, at hvis hverken den rådgivende komité eller ministrene kan blive enige - altså der kan ikke etableres et flertal, og der kan heller ikke etableres et tilstrækkeligt stort flertal imod, så går det over til Kommissionen. Og så har Kommissionen efter bestemmelserne ret til bare at være ligeglad med, hvad der er sket igennem processen og selv træffe den beslutning.

Og det må jeg sige, at jeg synes ikke, de bør benytte den mulighed. Men de har den altså.

Ordstyreren:

Det kunne vi diskutere længe. Det er vi vist ikke i tvivl om nogen af os her.

Men vi vil prøve at vende os alligevel til noget helt andet - nemlig til et begreb, der hedder overtagelsesdirektivet.

Det lyder dramatisk, og det var det også. Det fik i hvert fald dansk erhvervsliv op på dupperne som i

en sjælden grad. Ikke alene gik danske industriforetagender med A.P. Møller og andre i spidsen frem og sagde, at det må ikke vedtages.

Det drejede sig i kernen om det, der hedder A- og B-aktier. Skulle de sidestilles? Altså skulle de være lige meget værd? Hvordan skulle stemmeretten fungere? Hvordan skulle det overhovedet håndteres?

EU-Kommissionen ville gerne, at der kom ens regler. Umiddelbart kunne man jo sige, at det kunne måske fremme en udvikling. Man kunne gå over grænserne og slå foretagender sammen, hvor det var sundere, hvor de blev stærkere. Risikoen er der jo altid for, at så ryger der arbejdspladser og meget andet.

Men det er alligevel med danske øjne en ren succeshistorie, der her.

Jeg vil godt lige lægge op til et par indlæg omkring dette her. Og så går vi i en diskussion med berørte parter.